

Motion till riksdagen 2023/24:1080

av **Niklas Sigvardsson m.fl. (S)**

Stärkande av folkbildningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja ambitionerna med folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Folkbildning har en stark och mycket viktig roll i det svenska samhället. Det är också unikt för Sverige. Något som får inte bara individer att växa utan även samhällen att växa sig samman. Varje år är det hundratusentals svenskar som utvecklar och lär sig tillsammans med andra. Enligt Folkbildningsrådets årsrapport 2022 så var det över 700 000 deltagare i olika utbildningsprogram eller kurser inom folkbildningen – miljontals om du räknar med det rika utbudet av kulturaktiviteter. Detta trots efterdyningar och delvis aktivt pandemiår. Studieförbunden och folkhögskolorna bidrar med ett otroligt stort värde genom att få människor att utvecklas på sina villkor och över hela landet. Det är faktiskt så att det går att delta i studiecirklar i alla våra 290 kommuner genom något av landets alla studieförbund. Kraften det har går inte att underskatta.

Under det senaste året har dock kostnadskrisen och regeringens bristande ambitioner slagit hårt mot folkbildningen. Studieförbunden har de senaste åren fått ta emot hård kritik, men har också självkritiskt tagit tag i problemen och arbetar hårt för att motverka fusk och de brister som de själva och andra upptäckt.

De insatser som studieförbunden gör är avgörande för ett livslångt lärande och ett rikt föreningsliv. Runt om i vårt land pågår dagligen studiecirklar som har som utgångspunkt lust att lära sig, en längtan efter bildning och förståelse. Detta är en förutsättning för en levande demokrati. Kostnadskrisen tillsammans med flera år av minskade anslag från kommuner och regioner slår hårt mot studieförbunden. Lägg där till de massiva nedskärningar som regeringen nu har presenterat, vilket kommer att betyda minskad verksamhet runt om i vårt land. Det handlar om nedskärningar i storleken av en tredjedel av studieförbundens statliga stöd. Därför behöver en översyn

kring studieförbundens ersättning göras, med ambitionen att ge fler möjlighet att ta del av studieförbundens fantastiska verksamhet, inte färre.

Att folkbildningen är tätt sammankopplad är en självklarhet och är av stor betydelse för både studieförbunden och folkhögskolorna. De är tätt sammankopplade och gör många projekt tillsammans. Det är en av anledningarna till att många är oroliga över vad förslagen som beskrivs i promemorian Ökat statligt inflytande över statsbidraget till folkhögskolor och studieförbund kommer innebära för folkbildningen. Att ta bort möjligheten för Folkbildningsrådet att fördela de ekonomiska medlen utifrån sin djupa kunskap och insikt i folkbildningen är problematiskt. En ökad statlig styrning riskerar också att minska folkbildningens förmåga att snabbt ställa om och möta nya behov i samhället, något som särskilt studieförbunden visat prov på. Senast i samband med mottagandet av flyktingar från Ukraina så erbjöd man blixtnabbt kurser i svenska, samhällsintroduktion och andra aktiviteter för att skapa trygghet och en meningsfull vardag för människor i kris.

Niklas Sigvardsson (S)

Azra Muranovic (S)

Carina Ödebrink (S)

Johanna Haraldsson (S)